אישים באגרות הראי"ה

זאב מרקון

חוקר, מחבר החוברת "מספרותנו העתיקה" על תנא דבי אליהו · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

פרטים ביוגרפיים על זאב מרקון לא מצאנו במקורות שבדקנו. מן האגרת עולה שחיבר את החוברת "מספרותנו העתיקה", על מדרש תנא דבי אליהו.

הרב קוק על זאב מרקון

במרחשוון תרע"א (1910) הודה לו הרב קוק על החוברת "מספרותנו העתיקה", על תנא דבי אליהו, והעיר הערות: בעניין חוסר דרך הארץ של הצדוקים יש להביא את דברי יוסף בן מתתיהו, ו"דרך ארץ" בספר פירושה יישובו של עולם, ואולי זו מחאה נגד האיסיים (כרך ב', אגרת שמא).

האגרות

כרך ב', אגרת שמא: בכ"ט במרחשוון תרע"א, מיפו: תודה על החוברת על תנא דבי אליהו, והערות.

"מר זאב מארקאן שליט"א"

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר זאב מרקון, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת שמא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ט מרחשוון תרע"א - יפו **נמען:** זאב מרקון

הרב קוק מודה על החוברת 'מספרותנו העתיקה' (על תנא דבי אליהו). בעניין 'חוסר דרך ארץ' של הצדוקים יש להביא את יוסף פלאביוס, ו'דרך ארץ' בספר פירושה ישובו של עולם, ואולי זו מחאה נגד האיסיים. משנה בספר על סנהדרין קטנה של שלושים מעידה על קדמותו, וגרץ סמך עליה. הרב קוק מעודד מחקר בספרות העתיקה בזמן שבולמוס החידוש מסיח את הדעת ממנה.

עיקרי הדברים

- תודה על מחקר תנא דבי אליהו.
- צדוקים ואיסיים.
- עידוד מחקר הספרות העתיקה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו, כ"ט מ"ח תרע"א[3].

שלו'[4] וברכה לכ'[5] הרה"ח[6] אוצר תו"י[7] ודעת מר זאב מארקאן [זאב (וולף) מרקון, חוקר ספרות חז"ל] שליט"א[8].

אחדשה"ט[9] באה"ר[10].

תודה רבה לכ"ת[11] על התשורה היקרה אשר הואיל לכבדני בה, מחברתו הנכבדה "מספרותנו העתיקה".

מפני טרדותי המרובות א"א[12] לי לבא בחקר דבריו בפרטיות, אמנם דרכו הכללית ודאי דרך ישרה היא.

ביחס לחוסר נימוס וד"א להצדוקים, הי'[13] ראוי להביא מה שספר על תכונתם יוסף פלאוויוס, [יוסף בן מתתיהו (יוספוס פלביוס), ההיסטוריון בן ימי הבית השני] שהביאוהו ג"כ[14] ההסתוריונים האחרונים. אמנם לפי המובן בתד"א[15] [מדרש "תנא דבי אליהו"] מושג ד"א בו ברוב המקומות קאי על ישובו של עולם, ואולי היא מחאה ג"כ נגד האיסיים, [כת בימי הבית השני שפרשה מחיי החברה] הפורשים מן החיים החברותיים, המדיניים.

אחד המקומות המוכיחים את זקנת הסי' היא משנה ראשונה שסנהדרי קטנה היא בשלשים (ס"פ[16] כ"ט) שלא נזכרה במקורות אחרים. ועלי'[17] כה"נ[18] סמך גרץ [ההיסטוריון היינריך גרץ] בתיאור סנהדרי קטנה, מבלי הבאת המקור, ובחנם השיג עליו הרב בעל "דורות ראשונים". [רבי יצחק אייזיק הלוי; ראו (כרך א', אגרת קג)]

יתחזק ויתאמץ כת"ר[19] בעבוה"ק[20] לגלות פנינים בחלקת חקירת רוח קדמונינו אשר מרוחם שהם עד דור אחרון משפיעים עלינו אנו חיים. ומה יקרים לנו עובדים כאלה בזמן הזה, שבולמוס השאיפה לחדש מסיחה דעת מהאוצר העתיק, אוצר החיים לעם ד' וסגולתו עדי עד. והי'[21] ז"ש[22] וברכה באה"ר, כנה"ר[23] ונפש ידידו דוש"ת[24] וחכמתו באהבה מלונ"ח[25].

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. תרע"א - השנה תרע"א (1910/1911)
4. שלו' - שלום
5. לכ' - לכבוד
6. הרה"ח - הרב החסיד
7. תו"י - תורה ויראה
8. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9. אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
10. באה"ר - באהבה רבה
11. לכ"ת - לכבוד תורתו
12. א"א - אי אפשר
13. הי' - היה
14. ג"כ - גם כן
15. בתד"א - בתנא דבי אליהו
16. ס"פ - סוף פרק
17. ועלי' - ועליה
18. כה"נ - כנראה
19. כת"ר - כבוד תורתו
20. בעבוה"ק - בעבודת הקודש
21. והי' - והיה
22. ז"ש - זה שלום
23. כנה"ר - כנפשו הרמה
24. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
25. מלונ"ח - מצפה לנחמת ציון